

ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใน 4 จังหวัดภาคใต้

✽ เสงี่ยม เทชเสนสกุล

ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งที่หลักสูตรปัจจุบันได้จัดไว้ในระดับมัธยมศึกษา แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมิได้บรรลุตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ จากการประชุมสัมมนาเรื่องปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน 4 จังหวัดภาคใต้ ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อวันที่ 13-15 พฤษภาคม 2517 พอดีสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับผู้สอน

1. ครูผู้สอนขาดความรู้ ความสามารถ และ ความชำนาญในการสอนภาษาอังกฤษ อาจจะไม่ เนื่องจากไม่ได้สอนตรงตามวิชาที่เรียนมา
2. ครูผู้สอนไม่มีปรัชญาในการสอนภาษาอังกฤษที่แน่นอน ว่าการสอนภาษาอังกฤษในเมืองไทยนั้น สอนไปทำไม ควรจะเน้นหนักในทักษะด้านใด เพราะอะไร
3. ครูผู้สอนขาดความรับผิดชอบ อาจจะไม่ เนื่องจากความเกียจคร้าน หรือมีหน้าที่อื่น ๆ มาก เช่น มีหน้าที่งานบริหารควบคู่กับการสอนด้วย หรือต้องสอนหลายวิชานอกเหนือจากภาษาอังกฤษ หรือมีหน้าที่ส่วนตัว เช่น เรียนควบคู่ไปกับการสอนด้วย จึงไม่มีเวลาเตรียมการสอนได้ดีเท่าที่ควร

4. ความสัมพันธ์ของผู้สอน กับผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารขาดความยุติธรรม ไม่ยอมรับความคิดเห็น และให้ความร่วมมือกับผู้สอนดีเท่าที่ควร ไม่เห็นความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ ขาดมนุษยสัมพันธ์ดี

5. ความสัมพันธ์ของผู้สอนกับผู้เรียน ผู้สอนไม่เข้าใจภูมิหลังของผู้เรียน ขาดความยุติธรรม ห้องเรียนใหญ่เกินไปที่ไม่สามารถเอาใจใส่นักเรียนได้ทั่วถึง ที่สำคัญที่สุดคือ ครูไม่มีหลักจิตวิทยาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนเกลียดผู้สอน และมีผลทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษด้วย

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1. ผู้สอนภาษาอังกฤษ ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดี เคยได้รับการศึกษาและฝึกอบรม

ในเรื่องวิธีสอนภาษาอังกฤษ สำหรับผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต้องมีวุฒิ ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่าเป็นอย่างต่ำ และเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก ควรมีการส่งครูไปรับการอบรม จัดหาคู่มือครู อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาต่างๆ เพื่อช่วยในการสอนให้ได้ผลดี

2. ควรมีการจัดสัมมนาครู และร่วมกันวางจุดมุ่งหมายลงไปให้แน่นอนว่า การสอนภาษาอังกฤษในไทยสอนไปเพื่อจุดมุ่งหมายใด เพื่อที่จะเน้นทักษะในด้านนั้นๆ ให้มากขึ้น ข้อเสนอแนะจากการสัมมนาครูครั้งนี้ ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการสอนภาษาอังกฤษในไทย ควรมุ่งให้อักร้อ่านภาษาอังกฤษได้รู้เรื่องเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง การพูด ฟัง เขียน ควรเป็นเรื่องพิจารณาทีหลัง เพราะการเรียนภาษาอังกฤษในไทย เป็นการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (Teaching English as a Foreign language) เรามีได้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน หรือใช้เป็นภาษาราชการ ดังเช่นประเทศมาเลเซีย ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Teaching English as a Second Language) เพราะฉะนั้นการเน้นเรื่องสอนอ่านในไทย ย่อมจะได้ประโยชน์มากกว่าเน้นการสอนพูด เพราะเมื่อนักเรียนสามารถอ่านภาษาอังกฤษ ได้รู้ดีแล้ว การเรียนในระดับสูงขึ้นไปก็ย่อมไม่มีปัญหาค้นการค้นคว้าตำราต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ แต่อย่างไรก็ตามทักษะด้านอื่น ๆ คือ พูด

ฟัง และเขียน ก็จำเป็นต้องฝึกควบคู่ไปด้วย เพียงแต่เน้นหนักน้อยกว่าการอ่าน

3. ครูผู้สอนควรมีความรับผิดชอบในวิชาที่สอน ควรมีการจัดกิจกรรมแปลกๆ ใหม่ๆ พยายามพิจารณาและปรับปรุงตัวเอง และควรมีการประเมินผลจากการสอนด้วย

4. ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่ทันสมัย ใจกว้าง สนับสนุนการทำงานของครูสอน ยอมรับความคิดเห็นของผู้สอน พยายามหาโอกาสส่งครูไปรับการอบรม จัดบริการด้านเอกสาร คู่มือ ให้ความสะดวกเกี่ยวกับด้านอุปกรณ์การสอน และในขณะเดียวกันผู้สอนควร แสดงความสามารถให้ผู้บริหาร ศรัทธา

5. ครูผู้สอนควรเข้าใจเด็กที่สอนว่ามีภูมิหลังอย่างไร ก่อนสอนควรมีการทดสอบ (Pretest) เพื่อทราบปัญหาของเด็ก ถ้าหากว่าเด็กนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ไม่ดีครูควรจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือนแรกของการสอนหลอมเด็กเหล่านั้น ให้มีพื้นฐานดีขึ้นบ้าง โดยการนำทเรียนเก่าๆ มาทบทวน ไม่ควรยกเอาปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นความผิดของโรงเรียนเก่า ของเด็กนักเรียนเพียงอย่างเดียว นอกจากนั้นครูควรสร้างทัศนคติที่ดีให้กับเด็ก โดยใช้หลักจิตวิทยาในการสอน การให้กำลังใจเด็กเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการสอน มิฉะนั้นแล้วเด็กจะเห็นว่าภาษาอังกฤษนั้นเป็นยาหม้อใหญ่สำหรับเขา

ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้เรียน

1. ภูมิหลังของผู้เรียน ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ไม่ดี
2. การสอนของครูไม่ดีพอ
3. ผู้เรียนไม่ชอบผู้สอน
4. ผู้เรียนขาดแรงจูงใจ
5. ผู้เรียนไม่มีความถนัด

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1. ถ้าผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ไม่ดี ผู้สอนควรจัดให้มีการสอน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้นักเรียนที่อ่อน โดยจัดทำหนังสือแบบฝึกหัด (work book) เป็นหนังสือประกอบการเรียนให้แก่นักเรียน ซึ่งอาจจะใช้ประโยชน์ได้ ทั้งใน และ นอกเวลาเรียน หรืออาจจะเสนอแนะผู้ปกครอง ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม

2. การสอนของครูไม่ดีพอ การสอนโดยฝึกทักษะทั้ง A คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ควรจะให้สัมพันธ์กัน ถ้าผู้สอนไม่มีความถนัดในหัวข้อที่สอน บางหัวข้อก็อาจจะเชิญวิทยากรสาธิตการสอนในหัวข้อที่ต้องการ หรือจัดให้เรียนจากเทป หรือบทเรียนวิทยุศึกษา ครูผู้สอนต้องพยายามปรับปรุงตัวเอง ให้ทันสมัยในด้านการสอน โดยหาโอกาสไปอบรมเพิ่มเติมและเสาะแสวงหาความรู้ในขณะที่รับการอบรม หรือสัมมนาให้ได้เต็มที่ถ้าโอกาสอำนวย

3. ผู้เรียนไม่ชอบครูผู้สอน ผู้สอนควรวางตัว

ให้เหมือน พ่อ แม่ หรือพี่ ของผู้เรียนมากกว่า ทำตัวเป็น ศัตรู หรือ นายจ้าง เพื่อที่จะได้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน ครูควรมีจิตวิทยาในการสอน และจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียน ไม่ควรใช้อารมณ์ในการสอน

4. ผู้เรียนขาดแรงจูงใจ ผู้สอนควรจะทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ และเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ง่ายและมีประโยชน์ อาจจูงใจให้ผู้เรียนรักในวิชาที่เรียน โดยพยายามจัดบทเรียนให้เพลิดเพลิน โดยอาศัยอุปกรณ์การสอนช่วย หรือจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นเกม ร้องเพลง การแสดงละครง่ายๆ ฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อนกันคว่า ส่งเสริมความรู้ความ ต้องการและความคิดริเริ่มของนักเรียน เช่น การจัดชุมนุมภาษาอังกฤษ นอกจากนี้แล้วแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดที่ผู้เรียนต้องการ คือ กำลังใจ เช่น คำชมเชย หรือรางวัลที่ได้รับจากผู้สอนในบางโอกาส

5. ผู้เรียนไม่มีความถนัด จัดให้มีรายวิชาที่นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัด และความต้องการของตน อาจจัดตามแนวหลักสูตรโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม ผู้สอนพยายามสอนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ตนชอบ โดยผู้สอนแทรกบทเรียนลงในกิจกรรมนั้นๆ

ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร

สำหรับหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น^๕ เนื้อหาค่อนข้างมาก และน่าเบื่อ เนื้อเรื่องไม่ตรงกับตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมในท้องถิ่นไม่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ผู้สอนเองไม่มีความรู้ ในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาที่พอ ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้วางไว้ตามหลักสูตรไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนภาษาอังกฤษต้องสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประมาณ 18-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และใน 1 ชั่วโมง ควรฝึกทักษะ^๕ ทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่าน ทักษะทั้ง 4 ควรฝึกในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ พยายามสร้างสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษ และในการจัดตารางสอนชั่วโมงภาษาอังกฤษ ไม่ควรแบ่งแยกเป็นวิชาย่อย เช่น อ่านอังกฤษ ความเข้าใจภาษา การใช้ภาษา^๕ ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้เตรียมการสอน และฝึกนักเรียนทำ^๕ เนื้อหาและทักษะสืบเนื่องกัน การจัดตารางสอนวิชาภาษาอังกฤษของแต่ละห้องควรจัดให้ครูคนเดียวสอน

นอกจากนี้ควรจัดหาคู่มือและอุปกรณ์เกี่ยว

กับวัฒนธรรมของชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษ เชิญเจ้าของภาษามาบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรม

ในกรณี^๕ เนื้อหาในแบบเรียนค่อนข้างมาก ก่อนสอนผู้สอน ควรศึกษาถึงหลักสูตรให้แจ่มแจ้ง เพื่อทำประมวลการสอน โดยจัดวางขอบข่าย (Scope) ของเนื้อหาเอง เช่น วางขอบข่ายไว้ว่า ระดับ มศ. 1-3 เด็กควรจะทราบ Pattern ต่างๆ ของประโยค^๕ Pattern เป็นต้น ไม่จำเป็นที่จะต้องเอาแบบอย่างแบบเรียนทุกตัว

ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผล

ผู้สอนสอนเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสอบไล่ได้อย่างเดียว ผู้สอนกับผู้วัดผลไม่ได้เป็นบุคคลคนเดียวกัน การปฏิบัติในการวัดผลไม่เป็นไปตามหลักการ

ข้อเสนอแนะในการวัดผล

การวัดผลควรวัดผลตามเป้าหมายที่วางไว้ในหลักสูตร ไม่ควรเน้นเรื่องการจำ ผู้สอบกับผู้วัดผลควรจะเป็นบุคคลคนเดียวกัน การปฏิบัติในการวัดผลควรมีการวัดผลให้ครบทุกทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยผู้สอนใช้ผลการทดสอบหรือผลงานที่เป็นเครื่องมือ ในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล และปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของนักเรียนในระหว่างปีการศึกษา ให้ความสำคัญแก่งาน

ระหว่างปีให้มากขึ้น รวมทั้งการจัดทำข้อทดสอบ
มาตรฐาน เพื่อให้ครูใช้เป็นเครื่องมือในการวัด
ความสามารถของนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลการ
เรียนของนักเรียนของตนกับมาตรฐานกลาง ซึ่งจัด
หาไว้ให้ด้วย วิธีการนี้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถ
ทราบและดำเนินการเพื่อรักษา หรือยกระดับ
มาตรฐานการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนของ
ตนได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

ตัวอย่างปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มักเกิดขึ้นบ่อย
ในโรงเรียน ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคในการสอน
ภาษาอังกฤษ ให้บรรลุตรงตามเป้าหมายที่วางไว้
อย่างไรก็ตามถ้าหากในโรงเรียนใด ๆ มีปัจจัยเหล่านี้^{๕๔}
คือ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้บริหารโรงเรียน
มีความตั้งใจจริง และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน
เป็นอันดี ปัญหาที่จะเกิดขึ้นก็ย่อมจะลดน้อยลง
หรืออาจจะไม่มีเลย การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
ในไทยก็ย่อมจะมีความหมาย และสามารถนำไป
ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มาก □

